

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič in Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101, Račun pri poštne čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

PRED ODLOČITVIJO V LONDONU

Svetovna gospodarska konferenca bo odgodena in bodo delo nadaljevali samo nekateri odbori

Pariz, 6. julija. AA. Danes bi se v Londonu morala rešiti usoda gospodarske konference. Zdi se, da si Američani prizadevajo, da bi usodni sklep zavlekl vsaj še do jutri, politična javnost pa je prepričana, da bo predsedništvo konference že danes povedalo svojo nedvoumno zadnjo besedo, da se konference odgodi in da bodo samo nekateri odbori nadaljevali delo. Uradni komunikacijski odbori konference bo, kakor vse kaže, objavljen šele jutri ali pojutrišnjem.

Pariški listi tudi danes slej ko prej zastopajo mnenje, da bi se morala londonska konferenca odgoditi. Tako pravi »Figaro«, da so se mednarodne konference vobče pretvorile v mednarodne tekme v licemerstvu. List ugotavlja, da je za zdaj nemogoče vsak sporazum v valutnem vprašanju, uredeitev tega vprašanja pa je glavni pogoj za uspešno nadaljevanje konference.

Pertinax kritikuje zadržanje Zedinjenih držav v Londonu in pravi v »Echo de Paris« med drugim: Po čemer stremi Roosevelt, je notranja popravila cen v Ameriki za dosego ravnotežja med produkcijskimi troški in prodajnimi cenami. Ko bo izvršena ta prva naloga, bo Roosevelt storil drugi korak, uredil bo namreč monetarni sistem tako, da se kupna sila zlata ne bo več menjala in da bodo cene bolj ali manj stalne. Roosevelt ne namerava svojih valutnih metod vsiljevati ostalim državam, vendar pa tudi ne pristaja na noben mednarodni sporazum, ki bi mogel ovirati njegovo kombinacijo. Iz tega sklepa Pertinax, da je za sedaj sodelovanje z Ameriko nemogoče.

»Oeuvre« misli, da je treba konferenco odgoditi, ker je to v interesu Francije. Nova ameriška nota, ki zagovarja zadržanje Zedinjenih držav, pravi

list, ni prav nič izpremenila položaja od predvčerajšnjim, ko je bilo že na dlani, da konferenca ne more več ne naprej, ne nazaj.

Saint Brice pravi v »Journalu«, da je dobro, če se londonska konferenca odgodi.

Drugeče smatrajo francoski listi v glavnem, da je bil namen včerajšnje ameriške note samo ta, da se odvrne od Amerike odgovornost za odložitve svetovne gospodarske konference.

Pariz, 6. julija. a. »Echo de Paris« potrjuje, da se bodo še ta teden sestali v Parizu zastopniki držav z zlato valuto zaradi izdelave pozitivnega in konkretnega programa za učinkovito obrambo zdravih valut. Pri svojih pariških posvetovanjih bodo bržkone sklenili, da se naj osnuje poseben skupni fond za zaščito zdravih valut.

Hitlerjevo vabilo Avstriji

Narodno-socialistična akcija za poravnavo spora med Nemčijo in Avstrijo

Dunaj, 6. julija. AA. Oficijska »Polische Korrespondenz« prinaša članek, ki ga je objavila berlinska politična korespondenca. Članek je pomemben po svojem spravljenem tonu nasproti Avstriji in ugotavlja, da je napetost med Berlinom in Dunajem ponehala največ zaradi opevanja izjav avstrijskih politikov o nemškem poslanstvu Avstrije. Nemški organ se zavzema za sodelovanje med obema državama in izraža nado, da bodo avstrijski narodni socialisti naposled le dobili možnost za udeležbo na oblasti, kar bi pomenilo veliko korist za obe državi, zakaj vodstvo obeh nacionalističnih strank bi bilo v rokah Hitlerja. Toda Avstrija ne sme videti v tej skupnosti vodstva želje, da bi se Avstrija izravnila z Nemčijo.

Na članek berlinske korespondence so reagirali vsi avstrijski listi. Kancelar Dollfuss, ki so ga novinarji vprašali za njegovo mnenje, se je pokazal zelo rezerviranega in je dejal, da ne ve, v koliko izraza ta članek sodbo nemških vladnih krogov, ima pa vtis, da je nemška ponudba nekoliko kasna, da bi mogla Avstrija nanjo pristati. Sotrudnikom lista »Paris Soir« je dr. Dollfuss dejal, da doslej še ni prejel nobenega predloga niti od nemške vlade niti od nemškega poslanstva. Vsekakor je pripravljen pod pogojem popolne ohranitve avstrijske neodvisnosti postati pri-

jatelj Nemčije, ko bodo narodni socialisti opustili svoje stališče ter izpremenili svoje metode v Avstriji. S tem bi se mogla pričeti nova doba dela za Avstrijo, ki si ne želi ničesar drugega kakor najboljših odnosov do Nemčije.

V tukajšnjih krogih naglašajo, da predstavlja ta članek novo metodo vmešavanja v avstrijske notranje zadeve in zato sprejemajo berlinsko kretanje z veliko skepso.

Berlin, 6. julija. Članek zunanje-politične korespondence, ki govori o možnosti zblizanja med Nemčijo in Avstrijo in ki je zbudil v dunajskem tisku mnogo pozornosti, v Berlinu skoro ni bil opažen. Zunanje-politična korespondenca je pač že objavila razna polslužbena poročila, vendar pa je popolnoma zasebnega značaja, zaradi česar je odpadla berlinskemu tisku dolžnost, da se bavi s komentarji dunajskih listov.

Razveljavljenje narodno-socialističnih mandatov na Koroškem

Dunaj, 6. julija. AA. Koroški deželni zbor je s 24 glasovi proti 9 sprejel zakonski načrt o razveljavitvi mandatov narodno-socialističnih poslancev in občinskih svetovalcev. Isto velja tudi za poslance disidentskega »Heimatschutz«.

Instrument miru

Francoski tisk o pogodbah z Rusijo — Litvinov pri Daladierju in Paulu Boncourju

Pariz, 6. julija. AA. Nekateri francoski listi komentirajo danes londonske konvencije, ki jih je Rusija sklenila s sosednjimi državami in z državami Male antante. »Ere Nouvelle« ugotavlja, da je čas osamljenosti sovjetske Rusije minil in da bo ta povezanost vzhodnih držav služila kot odlično sredstvo za organizacijo resničnega miru samo.

»Volonté« pravi, da je londonska konvencija o definiciji pojma napadalca absolutna. Če bi Francija, Nemčija, Italija in vobče velesile pristale na podpis slične klavzule, nadaljuje list, potem bi šele razni pakti o nenapadanju, pakti o vzajemni podpori, Briandov-Kelloggov pakt, ženevska deklaracija o neuporabljanju sile ter pakt Društva narodov

avtomatski dobili svojo polno veljavo. Na tak način bi bilo silno mnogo storjeno za mir. Zato se moramo tudi veseliti podpisa konvencije od 4. julija in zato moramo tudi čestitati državam, ki so te konvencije podpisale.

Pariz, 6. julija. Ruski ljudski komisar za zunanje zadeve Litvinov je sredi prispel iz Londona v Pariz. Danes se bo sestel z ministrskim predsednikom Daladierjem in zunanjim ministrom Paulom Boncourjem, s katerima bo bržkone razpravljal o paktih glede nenapadanja, ki jih je Rusija sklenila s celotno sosednjih držav. Litvinov bo iz Pariza odpotoval preko Dunaja v Moskvo.

Centrum razpuščen

Berlin, 6. julija. Vodstvo centra je objavilo izjavo, da se je centrum v sporazumu z državnim kancelarjem Hitlerjem razšel.

Pogajanja za nemški konkordat

Pariz, 6. julija. AA. Iz Rima poročajo, da tamkaj še niso prejeli odgovora iz Berlina v zvezi s Papeževimi razgovori in pogajanja za sklenitev konkordata med Nemčijo in Vatikanom. Zato je Papež, ki je sredi nameraval zapustiti Rim, odgodil svoj odhod iz italijanske prestolnice. Sodi, da bo odgovor nemške vlade prispel v Rim danes.

Simon utrujen

London, 6. julija. AA. Zunanji minister John Simon namerava izkoristiti parlamentarne počitnice za daljše pomorsko potovanje. Anglijo bo zapustil nekaj dni pred zaključitvijo parlamentarnega zasedanja. Odsoten bo 6 tednov. V tukajšnjih političnih krogih ne izključujejo možnosti, da sir John Simon po povratku s počitnic ne bo več prevzel svojega resorja v vladi, ker je njegovo zdravstveno stanje v zadnjih mesecih precej oslabelelo. V tem primeru bi ga kralj v priznanje za njegove zasluge povzdignil v paria.

Omejitev parlamentarnih svoboščin na Madžarskem

Budimpešta, 6. julija. Na konferenci unitaristične stranke je bil v torko odobren zakonski načrt, v katerem se znatno razširjajo pravice državnega upravnika glede odgoditve, zaključitve in razpusta parlamenta. Ministrski predsednik Gömbös je izjavil, v daljšem govoru, da hoče vlada s tem zakonskim načrtom poudariti dejstvo, da vidi v osebi državnega poglavarja stabilnega državnopravnega voditelja v nasprotju s enostranskimi opredelitvami, po katerih naj bi imelo mesto državnega upravnika samo začasen in prehodni značaj. V nadaljnjem govoru je opozorjal Gömbös na potrebo nadaljnje razvoja izvoza ter je izjavil, da je njegovo potovanje v Berlin služilo predvsem temu namenu. Posebno važno je, da živi Madžarska s tako veliko državo, kakor je Nemčija, v dobrih prijateljskih odnosih.

Trditve, po katerih se more Madžarska rešiti samo s personalno unijo, so popolnoma pustolovske izjave. Glede zveze z Avstrijo ni težave v dejstvu, da bi prišli obe državi pod oblast istega vladarja, temveč v tem, da razumeta medsebojno navezanost in živita v tesnih gospodarskih odnosih. Te zadeve pa se ne smejo vmešavati stvari, ki bi mogle motiti dobro razmerje Avstrije in Madžarske.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 2308.74—2320.10, Berlin 1362.91—1373.71, Bruselj 808.66 do 807.60, Curih 1108.35—1113.85, London 191.97—193.57, Newyork 226.88—227, Praga 170.79 do 171.65, Trst 306.57—308.97 (premijsa 28.5%). Avstrijski šilling v privatnem klicu 8.85.

INOZEMSKA BORZE.

Curih: Pariz 20.38, London 17.35, Newyork 385, Bruselj 72.50, Madrid 43.40, Amsterdam 208.30, Berlin 123.15, Dunaj 59, Praga 15.41, Varšava 58.06, Bukarešta 3.08.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Profesorski kongres v Zagrebu

V Evropi imata samo Španija in Portugalska sorazmerno manj srednjih šol kakor Jugoslavija, zato pa tudi največji odstotek nepismenosti

Zagreb, 6. julija.

V Zagrebu se je včeraj zbralo več sto profesorjev k XIV. kongresu Jugoslovenskega profsorskega društva. K slovesni otvoritvi so se zbrali zastopniki oblasti in pristostvovali ji je tudi kraljev odposlanec general Pešič. Zborovanja je bila poslana udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju ter pozdravni prosvetni pismenemu in trgovinskemu ministru. Za predsednika kongresa je bil izvoljen predsednik zagrebske sekcije Jugoslovenskega profsorskega društva Pavao Serdar. Po pozdravnih govorih je načelnik ministrstva za prosveto Baludžić sporočil pozdrave ministru za prosveto ter poudarjal, da se ministrstvo za prosveto mnogo trudi za napredek srednjih šol in da spremlja z zanimanjem delo profsorske organizacije. Po pozdravih podbana dr. Stevana Hadžija in mestnega župana dr. Ivana Krkeba je govoril predsednik Jugoslovenske akademije znanosti dr. Albert Bazala, ki je poudarjal, da je danes vprašanje inteligence eno izmed najbolj akutnih poleg drugih.

Po oficijelnih pozdravih se je pričela razprava o poročilih glavne uprave, ki je bilo razdeljeno med članke tiskano. Debatno je otvoril predsednik glavne uprave prof. Nedežko Divac, ki je poudarjal, da se profsorski stan nahaja v težavnem položaju, v kakršnem so tudi naše prosvetne razmere. Huda udarec je doživelo naše šolstvo z redukcijo srednjih šol lanske leto, ki je pogodila ves prosvetni sistem. Proti tej redukciji je nastal splošen odpor, ker zahteva narod, naj se njegovim otrokom da prilika za šolanje. Ukinjenje srednjih šol je bila posledica napačnega pojmovanja, da jih imamo preveč. Mnogi narodni poslanci in šolski reformatorji so v Narodni skupščini in v javnosti izjavljali, da imamo preveč srednjih šol, češ da ustvarjajo samo velik kader uradnikov, v katerih ne vemo, kaj bi z njimi. Tako naziranje se je čimdalje bolj razširjalo in ko se je ta misel ukoreninila, je našla odmev tudi pri ljudeh, ki bi jo morali sprejeti z največjim kritizmom in zdravim razumom. Dejstvo je, da sta v Evropi samo dve državi, ki imata sorazmerno manj srednjih šol kakor pa naša država. Razen Španije in Portugalske ni države v Evropi, ki bi imela sorazmerno manj srednjih šol kakor Jugoslavija, zato pa tudi ni nikjer v Evropi odstotek nepismenosti tolik kakor v teh dveh državah. Državna uprava je končno spoznala, da je z redukcijo šol napravila pogreško in je v teku časa vzpostavila vse ukinitve šole, otvorila celo nekatere nove in pretvorila nižje v višje. Z redukcijo šol je bilo prizadetih precejšnje število srednješolskih profesorjev. Izmed 3100 profesorjev je bilo postavljenih izven službe ravno 500, od katerih je bilo tudi precej odpuščenih ali upokojenih. Organizacija je storila vse, da se olajša njihov položaj in je mnogim izplačala tudi razne podpore. Ko se je vzpostavilo večje število ukinjenih šol, so bili nekateri profesorji reaktivirani, vendar pa jih je še vedno mnogo brez službe.

Se vedno je mnogo šol, ki nimajo dovolj učiteljev, dočim so ostali profesorji preobremenjeni z delom.

O poročilu glavne uprave se je razvila daljša debata, v kateri je prof. Zimbek iz Maribora govoril o potrebi reorganizacije »Glasnika jugoslovenskega profsorskega društva«, ki naj bi izhajal kot šolsko stanovsko glasilo, dočim naj se bi za šolska in strokovna vprašanja pouka izdal poseben strokovni list.

Danes je posebna delegacija položila venec na grobove školskih preporoditeljev, kakor tudi na Strossmayerjev spomenik.

Prebivalstvo Nemčije

Berlin, 6. julija. AA. Nemčija je po številu prebivalstva za Rusijo največja država v Evropi. Po provizornih rezultatih ljudskega štetja 16. 6. 1933 šteje Nemčija brez Posarja 65,800,000 prebivalcev, za 2,700,000 ali pa 4,4% več kakor pri zadnjem ljudskem štetju v juniju 1925. Skupno s Posarjem bi štela Nemčija, kakor ugotavlja uradni komunikacijski statistični urad, 66,100,000 ljudi, 1,700,000 manj kakor pred vojno, ko je Nemčija štela 67,8 milijona duš. Od 66,300,000 ljudi jih je 31,7 milijona moških, 33,6 milijona pa žensk. Gostota prebivalstva znaša 139 na km², dočim je znašala l. 1925 133 na km².

Princ Sikst Bourbonški

v Budimpešti

Budimpešta, 6. julija. V Budimpešto je prispel večeraj knez Sikst Bourbonški, ki je v poslednjih dneh potoval po Balkanu. Novinarjem je izjavil, da njegovo potovanje ni bilo v zvezi s političnimi vprašanji. Iz Budimpešte bo potoval v Berlin.

Henderson bo posetil tudi Beograd

Beograd, 6. julija. Iz Ženeve poročajo, da bo predsednik razorožitvene konference Henderson potoval v posamezne evropske prestolnice, da bi kakorkoli poravnal spor med posameznimi državami glede razorožitve. Že sredi je odpotoval iz Ženeve v London, odkoder ga bo vedla pot v Pariz, Rim, Berlin, Prago, Bukarešto in Beograd.

Brzoturnir LŠK

Ljubljana, 6. julija.

Ljubljanski šahisti se hočejo z rednim treningom temeljito pripraviti za jesenske tekme za državno prvenstvo. Zato se bo jutri, v petek 7. t. m. ob 19.30 zopet vršil običajni vsakomesečni brzoturnir, in to za prvenstvo meseca julija. Prvi trije dobe za nagrado vsak po lepo knjigo, ki jih je podelil v ta namen založnik g. Ciril Vidmar. Klub vabi vse ljubljanske šahiste, da se turnirja udeležijo polnoštevno.

Odbor kluba je sklenil, da tudi čez leto, ko je sicer slaba sezona za šahiste, ne bo v kavarni Evropi prekinil svojih prireditve. Tako se bodo v kratkem spet pomerili Jadranski šahisti s klubovimi, ki so zadnjič sicer izgubili tekmo, pa se bodo sedaj gotovo boljše odrezali. Razen tega priredi klub za svojo reprezentanco treningturnir, ki bo izbral najboljšo osmerico, da bo častno zastopala barve Ljubljanskega šahovskega kluba na državnem prvenstvu.

Podunavski problem

Francosko-italijanski razgovori o gospodarskem ojačenju podunavskih držav

Pariz, 6. julija. Pred senatnim odborom za zunanje zadeve je v torko govoril Paul Boncour o francosko-italijanskih odnosih, o podunavskem vprašanju in razorožitveni konferenci. Izjavil je med drugim, da se je v zvezi s parafiranjem pakta štirih velesil vršilo izmenjavanje misli, ki se je nikalo izključno vprašanja srednje in južnovzhodne Evrope. Francija stremi prav tako kakor Italija po gospodarskem ojačenju podunavskih držav in je pripravljena v tem smislu sodelovati s prizadetimi državami. V dosedanjih razgovorih politična vprašanja Podunavja niso bila načeta.

Odgovori na vprašanja senatorjev Barthouja, Lemeryja, Milleranda in predsednika Berengera so zbudili vtis, da so francosko-italijanski razgovori šele v začetnem stanju in da se bodo poglobili šele v teku prihodnjega tedna.

Na vprašanje senatorja Barthouja o možnosti razvoja francosko-italijanskih odnosov, je odgovoril zunanji minister Paul Boncour, da gre za izravnavo interesov v Evropi ter izven nje. Poudaril je, da je Francija v gospodarskem pogledu močno zainteresirana pri konsolidaciji podunavskih držav in da samo po sebi umevno tudi jamči za politične določbe mirovnih pogodb.

O položaju v Avstriji je izjavil, da bo izvedba mednarodnega posojila v Avstriji izvršena v tem tednu. O posojilu samem se ni razvila nobena debata, vendar pa je bilo izraženo upanje, da se bo Avstrija zavarovala proti akciji nemških narodnih socialistov.

Zelo podrobno je Paul Boncour govoril o razorožitveni konferenci. Izjavil je, da so se pričela v smislu pakta štirih velesil pogajanja s prizadetimi državami, s katerimi naj bi se do jeseni zopet omogočilo delo razorožitvene konference. Posebno je poudaril francoske zahteve po nadzorstvu nad oboroževanjem in varnostnih ukrepih.

Socialistična frakcija zbornice se je na svoji včerajšnji seji ponovno bavila z avstrijskim posojilom. Ob tej priliki sta poslancata Fontanier in Moutet poročala o debati glede avstrijskega posojila v zborničnem odboru za zunanje zadeve. Sklenjena

je bilo, naj posebno odposlanstvo stopi v zvezo z ministrskim predsednikom in zunanjim ministrom, da bi izvedelo za najnovejše načrte vlade glede na podunavsko vprašanje. Da so francoski socialisti opustili svoje pomisleke proti posojilu Avstriji, ima je že sporočil socialistični poslanec Longuet.

Praga, 6. julija. »Lidove Noviny« so objavile članek, ki se bavi z vestmi o tesnejšem zblizanju Avstrije in Madžarske in ki pravi med drugim, da bi se moglo v sedanjem položaju smatrati osnove avstrijsko-madžarskega bloka kot naperjeno proti Mali antanti. Članek se zavzema za gospodarsko sodelovanje vseh petih podunavskih držav in pravi med drugim:

V to svrhu bi konfederacija niti ne bila potrebna, bilo bi pa v interesu vseh držav, če bi se z bilateralnimi pogodbami odpravile nesmiselne carinske ovire in omogočilo gospodarsko sodelovanje, ki bi se polagoma izgradilo do carinske unije. Izmenjava gospodarskih dobrin bi izboljšala tudi politično atmosfero. To bi bila edina realna politika, ki more v Podunavju dovesti do pozitivnih uspehov. Želimo, da bi se Francija in Italija sporazumeli za to politiko. Pozdravili bi tudi, če bi se Nemčija pridružila tej koncepciji, toda pangermanska doktrina Hitlerjevcev daje za to premalo upanja. Mi bomo vsekakor k takemu sporazumu med Francijo in Italijo po možnosti prispevali.

Dnevničke za službena potovanja sodnih uslužbencev

Beograd, 6. julija. Minister pravde je v sporazumu s finančnim ministrom izdal novo uredbo o povračilu potnih stroškov za službena potovanja sodnih uslužbencev. Za I. in II. položajno skupino je določena dnevnička 180 Din, za III. položajno skupino 144 Din, za IV. položajno skupino 126 Din, V. in VI. skupino 99 Din, VII. in VIII. skupino 81 Din, za IX. skupino in uradniške pripravnike za fakultetno izobrazbo 72 Din, za X. skupino in uradniške pripravnike in zvančnike ter služitelje pa 45 Din.

Palestina — obljudljena dežela

Presenetljivo malo zanimanja za možnost izvoza naših produktov v to bogato deželo

Ljubljana, 6. julija.

Gospodarska kriza nas na vseh koncih in krajih stiska in tare. S kakšno resnobo pa naš gospodarski svet išče izhoda iz krize in novih poti našim trgovinam v svet, smo pa videli včeraj v ZTOI, ko je iz daljnje Haifa v Palestini prišel k nam predavati naš častni konzul g. Arnon Rožanski, ki ga je spremljal referent Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine g. A. Premužič. Polno vabil na to važno konferenco je ZTOI razposlala interesentom po Ljubljani in po vsej banovini in tudi vsi častopisni so objavili, da bo konzul g. Rožanski govoril o razmerah v Palestini in o potrebah, ki jih ima ta denarno trdno podprta dežela, ter o produktih, ki bi ji naša država lahko izvažala v Palestino. Z obema predavateljema, z zastopniki ZTOI in s novinarji je bilo na konferenci vsega skupaj 12 oseb! Tako so naša stremjenja in taka je naša resna volja! Ob konstataciji tega silnega interesa za povečanje našega izvoza in za rešitev iz krize je tudi sam predavatelj izpregovoril nekaj mehkih, a izrazitih besed, obenem je pa ugotovil, da je bilo o vprašanju zvez naše države s Palestino več sej v Beogradu in Zagrebu, kjer za to vprašanje vlada največje zanimanje v vseh strokah narodnega gospodarstva.

Palestina napreduje, čeprav ima le nekaj nad 1 milijon prebivalcev, ki so pa njih število zaradi naglega priseljevanja prav naglo množijo. Uvoz je leta 1928 znašal 7.000.000 funtov, lani pa že 8.000.000 funtov, izvoz je pa skočil od 2.000.000 funtov na 4.500.000 funtov. Vzrok napredka je ogromen dotok kapitala, da vse banke napredujejo in se vsako podjetje lahko financira, deviznih zapor pa Palestina sploh ne pozna. V kratkem bo Palestina postala najvažnejša postaja najbližje zveze med Evropo in Azijo, zlasti pa Indijo. Haifa že zida ogromno pristanišče, od tod pa zidajo velikansko železnico v Irak. Po 2000 km dolgih cevih teče iz Iraka-Mezopotamije petroleji prav do pristanišča v Haifi. Mrtvo morje ima bajne množine pepelike, da preti vse evropski industriji pepelike najhujši potres zaradi teh čudovitih zalog. Da je Palestina že danes središče bližnjega Orienta, dokazujejo tudi sijajni velesejmi v Tel-Avivu, kjer imata svoje paviljone tudi Rumunija in Bolgarija, a iz Jugoslavije sploh nikoli ne razstavlja. Druge države imajo v Palestini in Siriji trgovske zastopnike in komore, le naših ni nikjer in sploh nimamo nobenih zvez s to bogato deželo, da smo zato tudi tam popolnoma neznan. Druge države se na vse načine trudijo, da bi se uveljavile v tej deželi, ki se razvija v nov močnega gospodarski center, ker vedo, da bo gospodar tega centra oni, ki zavzame ta center že sedaj. Rumunija že sedaj za Palestino eksportira za pol milijona funtov blaga, mi pa tako malo, da smo v uradni statistiki uvoza in izvoza navedeni med različnimi državami.

Nepredana Palestina in Sirija potrebuje pravo za prav vse, kar mi pridelujemo, predvsem pa naš les, ker Palestinci in Sirci svojega lesa nimajo niti za trske. Samo za svoje znamenite oranže rabijo na leto 10 do 12 milijonov zabojev, a tudi stavna stroka rabi mnogo lesa, ker se v Palestini in Siriji priseli vsak mesec do 2000 ljudi. Živino dobivata Sirija in Palestina iz Bolgarije in Rumunije, a tudi iz Italije od koder prihaja najbrž naša živina, le od nas Palestina ne kupi niti repa. Tudi mnogo sadja, zlasti jabolk, rabi Palestina, vendar pa suhe slive dobiva iz Kalifornije, ker za naše ne ve. Oka naših jabolk srednje vrste, namreč »budimke«, ki jo mnogo pridelava Srbija, se je v Palestini lahko prodala po 35 din, zato bi pa naša plemenita jabolka gotovo dosegla še znatno višjo

ceno. Tudi sir bi šel v teh krajih prav dobro v denar, ker je tam mnogo važnejše hranivo, kakor pri nas. Poskusili smo že s eksportom sira, vendar se pa nismo pobrili za hladilnice, da se je sir pokvaril. V hladilnicah bi plačali od kilograma sira za mesec dni le pol dinarja. Polne ladje surovega masla dobivajo ti kraji iz Avstralije, gotovo bi pa raje kupovali naše odlično surovo maslo in sploh vse naše prvovrstne mlečne izdelke, ker so tudi znatno cenejši. V Egiptu je že vpeljano naše meso in od tedaj noben hotel niti boljše hiša ne mara več drugega mesa. Tudi naše konzerve že jedo angleške kolonialne trupe, vendar bi jih pa lahko tam prodali ogromne množine, če bi jih tamošnji trgovci poznali. Zelo mnogo se tam konsumira tudi sadnih sokov, zlasti pa malinovec, ki ga uvaža predvsem Italija. Gotovo je v tej veliki količini polovica blaga naše provenijence. Kar se lesa tiče, s samimi vzorci sploh kupčija ni mogoča, ker se les v Levantu prodaja le na ogromnih skladiščih, kjer kupec les takoj lahko izbere. V tako imenovanem jugopanju, bukovini in v finem trdem lesu za hišno opravo, kakor je n. pr. orehovina, pa tam sploh nimamo konkurence. Dimenzije lesa so seveda angleške. Zaradi vročine v onih krajih parketov sploh ne rabijo, ker jih imajo le po hotelih in luksuznih vilah, in je zato poraba minimalna. Izvrstno bi se prodajali tudi najrazličnejši izdelki naših malih obrtnikov, zlasti pa kovinski izdelki, suha roba, igrače in podobni artikli. Že sedaj na tamošnjem trgu emalirane posode prevladuje naša svetovna firma A. Westen v Celju.

Konzul g. Rožanski je s pomočjo našega Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu že ustanovil Jugoslovensko-palestinski inštitut, ustanavlja se pa tudi Jugoslovensko-levantinski zavod, ki bo dajal informacije za vso Levanto. Glavno pri uspešni organizaciji trgovskih zvez s Palestino je pa direktna lastna pomorska zveza med našo državo in Palestino ter Sirijo. Tudi nismo in jo moramo ustanoviti. Iz Rumunije stane prevoz kubnega metra lesa 7 angleških šilingov, od nas pa 13 šilingov, ker se moramo posluževati z večino italijanskih ladij.

Prvi pogoj za uspešno delovanje na gospodarskem polju s Palestino in Sirijo je torej organizacija trgovine in zato se bo že 15. t. m. v Zagrebu sestala konferenca interesentov, da ustanovi prodajno organizacijo, ki bo vodila vse posle, skrbela za zagotovitev lastne pomorske zveze, za financiranje, za informacije in za razpečevanje blaga. Tej organizaciji se je prijavilo tudi že nekaj naših velikih firm, tako, da je tudi pomorska zveza že zagotovljena. Tako trgovski kakor tudi finančni minister podpirata stremjenja naših gospodarskih krogov zlasti sta se pa za realizacijo velikega načrta konzula Rožanskega zavzemala ministri dr. Kramer in Mohorič. Organizacija je s sodelovanjem konzula g. Rožanskega in referenta Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine g. Premužiča dospela že tako daleč, da bo gotovo pričela v kratkem delovati v največjo korist vsega našega narodnega gospodarstva.

Ko je g. Premužič obrazložil vse podrobnosti te velike prodajne organizacije, se je obema govornikoma zahvalil član ZTOI g. Josip Lenarčič kot predsednik konferencie ter ugotovil, da akcija odpravlja prav tolažljive in vesele perspektive tudi našim banovini. Interesanti naj se takoj prijavijo ZTOI, a tudi še danes od pol 17. do pol 18. bosta konzul g. Rožanski in referent g. Premužič v ZTOI na razpolago interesentom za informacije.

Tujski promet v Krškem

Krško, 5. julija.

V zadnjem desetletju se je začel deloma razvijati tujski promet tudi v Posavju. To predvsem v Krškem, Senci in Rajhenburgu. Dotok letoviščarjev se je povečal v zadnjih treh letih in je to nedvomno posledica udeležbe Posavja na tujko-prometni razstavljanja leta 1931 v Ljubljani in 1932 v Zagrebu. Posebno priljubljeno mesto Krško je že od nekdaj priljubljeno letovišče za Zagrebčane. Seveda bi bil dotok letoviščarjev še večji, če bi se oblasti bolj zgovorile v tujko-prometnem pogledu. Predvsem je dolžnost občine, da podpira tujsko prometno stremjenje.

Vegetacijsko in klimatsko ugodno podnebje nudi posebno Zagrebčanom v Krškem prijetno bivanje, kajti v najbolj vročem poletnem času je bivanje v Krškem lepo že radi tega, ker je po noči zrak hladno svež. Lahen vetrni piha na Savod severa proti jugu in osvaja vso Savsko dolino.

Privlačno je kopanje v Savi, z udobnim kopališčem pod zgodovinski »Stari gradom« kjer se lahko goji vodni sport. Ravno kar je agilno Društvo za pospeševanje tujskega prometa v Krškem obnovilo kopališčno stavbo, obenem je napravil pred kolibo 3 metre širok hodnik, tako, da je dovolj prostora za solnčenje. Poleg tega so napravljene udobne klopi in mize, tako, da je to kopališče eno najboljših urejenih v vsem Posavju. Omeniti moramo, da je društvo napravilo vse to brez vsake podpore občine, temveč po lastni naklonjenosti prebivalstva po

svoji moči podpiralo izvršitev tega velikega dela s podporami v denarju in materialu. Vse potrebne vožnje so bile seveda brezplačne. To je najlepši dokaz, da ima mestno prebivalstvo smisel za podpiranje tujskega prometa.

Razen tega so na raznih primernih krajih postavljene udobne klopi, tako, da je mogoče uživati krasen razgled po vsem Krškem polju. Letos je tudi na novo urejena pot na Stari grad, kar je zasluga mladine meščanske šole. Prav zanimiva je okolica krškega mesta z mičnimi kraji in vasi vse obračene z vinsko trto. Mogoča so seveda daljši in krajši izleti tudi v najbolj vročih poletnih dneh, kajti tik nad mestom se razprostirajo gošči gozdovi.

Letoviščarji dobivajo v Krškem oskrbo po prav nizkih cenah, vse potrebne informacije pa daje »Društvo za pospeševanje tujskega prometa v Krškem«.

Javna dela v starološki občini

Škofja Loka, 5. julija.

Starološka občina je kredit za javna dela zelo koristno izrabila. Še pred pričetkom tozadevne akcije se je uveljavilo načelo, da se izrazi denar najracionalneje s smotrenimi in večjimi deli, ki utegnejo koristiti čim večjemu številu občanov. Iz kredita 16.750 Din — ostalega zneska 5250 Din se niso prešli — so popravili najprej temeljito pot iz Pevna skozi Papirnico na kolodvorsko občinsko pot. To delo se je prav dobro obneslo. Takoj za tem so sgrabili ob bregovih Sore 8 velikih branikov, ki odvajajo vodo na sredo struge. Sora je namreč trgala leto za letom ob robih znatne kose rodovitnega sveta in računajo Staroloci, da so izgubili na ta način 10.000 kub. m zemlje. Obstojala je seveda nevar-

nost, da bo Sora še naprej trgala svet, zato je bilo to delo hudo potrebno in na mestu. Nadalje so iz kreditov za javna dela pričeli s regulacijo potoka Žabnice, o čemer pa smo že poročali.

Poleg navedenih del je v načrtu še prekop proda v Seiščici nad večerškimi milnom, da bo odtok vode hitrejši, nego doslej, ko se je voda opetovano razlivala preko sosednih njiv. Z razmeroma skromnim zneskom so opravili tedaj podjetni vaščani mnogo nujnih del, vse to pa seveda le po zaslugi širokogrudnih občinskih mož, ki se niso strašili nobenih predhodkov, marveč so šli pogumno na ona dela, ki so jih spoznali za potrebna in najnujnejša.

Dr. Leo Šavnik

zopet redno ordinira 8274

Sokolski nastop v Borovnici

Borovnica, 4. julija.

Sokolsko društvo v Borovnici je priredilo preteklo nedeljo na senčnatem vrtu ge. Švigljave prav posrečen javen nastop. Vabilu borovniškega Sokola so se odzvala v lepem in častnem številu bratska sokolska društva, zlasti viški Sokol, da se tako zahvali vrlim Borovničarjem za podarjeni stavbni material za napravo letnega telovadišča. Sokolsko župo v Ljubljani sta zastopala br. dr. Fran Kandare in br. Metod Paternost.

Javna telovadba se je pričela točno ob pol 16. Vodila sta jo vzorno načelnik br. Štrumbelj in načelnica s. Košutova. Vse vaje so bile izvajane na štetje, kar je zelo motilo sicer dobro izvedbo. Prihodnjič bi želeli, če društvo ne more dobiti godbe, da bi se vaje izvajale vsaj na klavirju. Prva je izvedla zletne proste vaje moška dec (36) in ženska dec (26), skupno prav skladno in dobro kljub slabemu terenu. Za deco je prikorakalo na telovadišče 35 članov, ki so zletne proste vaje absolvirali prav zadovoljivo, dokaj skladno in v lepem kritju. Nekoliko slabši je bil nastop ženskega naraščaja (16) z zletnimi prostimi vajami. Naraščajnice bi morale biti bolj pazljive in videlo se je, da so kar mehanično izvajale proste vaje. Izvedba bi morala biti živahnjša, mogoče je vplivalo na izvedbo, ker ni bilo godbe. Prav dobro pa so se odrezali naraščajniki z Viča in Vrhne (15), ki so strumno in skoro brezhibno izvedli zletne proste vaje. Splošno je bil nastop naraščaja najbolj. Nato so nastopile prav dobro in skladno članice (30) z zletnimi prostimi vajami, nakar so zaključili javno telovadbo naraščajniki z Viča, ki so s svojo partnersko gimnastiko, izborno izvedeni premeti, preskoki itd. želi burno pohvalo občinstva. Pri orodni telovadbi sta nastopili dve vrsti na bradli in drogu s prav posrečenimi vajami, zlasti vrsta na bradli je bila predmet splošnega odobravanja občinstva.

Po telovadbi je bila prav prijetna veselica, pri kateri je izvrstno igral domači šramel. Letošnji nastop v Borovnici je pokazal, da borovniški Sokol, kljub težkim oviram lepo napreduje ter je na pravi poti. Zdravo! J. H.

V Škofje Loke

Zveza bojevnikov je imela preteklo nedeljo svoj tabor v Crngrobu. Z dvema godbama so odšli udeleženci po prihodni jutranjih vlakov iz Škofje Loke v Crngrob, kjer so govorili razni gošpodje, med njimi ljubljanski župan dr. Dinko Puc, ki je prinesel pozdrave rezervnih oficirjev. Ni. Vel. kralju je bila poslana udanostna brzojavka, pozdravna pa zveznemu predsedniku generalu Rudolfu Maistru. Slavje bojevnikov sta povzdigli godbi in pa pevski zbor, ki je zapel med drugim tudi državno himno. Bojevniki so se zadržali v Crngrobu ves dan, službo božjo pa je daroval častni kanonik, starološki dekan g. Matej Mrak.

V cvetu mladosti v grob. V soboto popoldne se je vil na škofješko pokopališče pretresljivo žalosten sprevod. Pokopali smo Vinka Kosa, sina mizarkega mojstra iz Karlovške ulice, ki je omahnil v naročje bele žene star komaj 16 let. Vinko je bil priden in dober fant. Vneto in z ljubeznijo se je oklepal sokolske telovadnice vse do tle, dokler ga zavratna bolezen ni priklenila na bolniško posteljo. Kljub vsemu prizadevanju mu ni bilo mogoče vrniti najdražjega — zdravja, in ga je smrt rešila večletnega trpljenja. Starši, pa tudi vsi ostali smo ga imeli radi, saj je bil vzor dorasajočemu mladeniču in izredno blaga duša. Ohranimo mu blag spomin.

Zaključek trgovske nadatljevalne šole. S početkom julija je bil zaključen na deški osnovni šoli prvi letnik trgovske nadatljevalne šole. Obisk vseh gojencev in gojenk je bil skozi vse leto vzoren in tudi učni uspehi so zadovoljivi. Jeseni bo odprt drugi letnik.

Huda neugoda. V nedeljo popoldne sta se vozila na istem kolesu Škrabelj Jože in dijak Miklavž Kalan. Vozača pa je nenadoma zmotil maček, ki je šinil preko ceste in že v naslednjem trenutku sta zletela kolesarja na trdo cesto. Škrabelj se ni pripetilo hudega, pač pa se je Kalan precej hudo poškodoval, zlasti po glavi, in je moral ostati v domači oskrbi.

Poslake bodak ob novi škofješki šoli, ki meji na starološko cesto. Kakor hitro nastopi deževje, je »hodnik« podoban pravcatemu jezeru, ker je ves v kotanjah. Malo dobre volje, pa bo šlo!

Ni ga vzgojil.

Nekoč je umrl 83 letnemu starcu 60 letni sin. Pa je prišel k žalujočemu očetu sosed in mu dejal: »Vidiš, prijatelj, saj sem ti vedno pravil, da tega fanta ne boš vzgojil do konca«.

Jutri se pa zares spoprimejo

Na pragu odločilne nogometne tekme med častniki in novinarji

Ljubljana, 6. julija.

Kratkih 24 ur in napočil bo zgodovinski trenutek, ko bo naša država zavzela prvo mesto v nogometnem svetu. Zatemnela bo zvezda Urugvaja in Argentine, pozabljeni bodo Angleži, o avstrijskem Wunderteamu se ne bo več govorilo. Kakor je pred stoletji glavni zgodovinar s senzacionalnim izrekom, da se zemlja vrti okoli solca, spravil na noge vse umstvenike, ki so bili dotlej prepričani, da je ravno narobe, tako bo jutrišnja tekma pomenila popoln preobrat v nogometu. Marsikateri profesional bo zaradi tega prišel od kruha, proti novinarjem in častnikom se bodo dvignile pesti, toda vsaka epohalna novotarija zahteva žrtve. Nogomet, ki ga bosta pokazali jutri obe enajstorici bo izpodrinil sedanj način, ki se je že preživel. Slava bele Ljubljane bo šla od ust do ust, čestitke bodo deževale od vseh strani sveta in sleherni prebivalec mesta, katerih imena so danes v svetu nepoznana, bo z debelimi črkami objavljen v svetovnem tisku. Pričakovati je celo, da bo celokupno prebivalstvo Ljubljane izvoljeno za častno meščanstvo vseh velikih mest. Res veličasten bo ta dogodek, sram bo vsakega Ljubljanačana, ki o sebi ne bo mogel trdit, da je bil pri tekmi navzoč. Kje je človek, ki bi metl slavo od sebe vsa Ljubljana bo na tekmi.

Sodnik jutrišnje tekme, ki ga je odbor za negiranje sodnikov službeno delegiral. Silna nam kaže, da bo sodil strogo pravično in v vsakem pogledu avtoritativno. Trobenta v roki bo mogočno oznanjevala prestopke proti tiskovnemu zakonu.

Prav je, da navedemo imena zgodovinskih osebnosti, ki se bodo jutri predstavile ob svitu žarometov na igrišču Ilirije. Novinarji, ki sprva niso hoteli izdati svojega moštva, so si sprico navedenih argumentov premislili. Tako nam je mogoče moštvo objaviti. Postava novinarjev: Brunk, Gaber, Strah, Zager, Frank, Frič, Čulafič, Škodlar, Hočvar, Zobec, Debevec, Pevalček; rezerve so pa Hafner, Omladič in Justin. Čudovito je to moštvo, v njem so zastopniki dnevnih vesti in dogodkov, stenofigri, politični uredniki, fotoreporterji, kmetijski in gospodarski strokovnjaki, ne manjkajo pa tudi sportni referenti. Se nekoga smo pozabili, našega kolego zdravnika in razen tega priznanega hmeljskega strokovnjaka Kača. Ta bo na igrišču opravljal samarijanski posel. Njemu je poverjeno opravljanje z nožem, škarijami, jodom, obvezami, obenem pa bo vrhovni gospodar novinarskega leka za onemogle igrače, ki ga pa danes še ne smemo izdati — novinarji in častniki so si ga namreč dali patentirati.

Njim nasproti bodo stali častniki v postavi: Vuksa, Gane, Aljoska, Gandhy E., Gandhy Z., Gandhy T., Dikan, Catrli, Panta, Senjan, Vampir. Največja odlika obeh moštev je, da njihova igra ne bo prenapeljena. Vpitje množic jih ne bo spravilo v navnetenje, v svojih epohalnih akcijah se ne bodo dali motiti. Dostojanstvena in hladnokrvna bo njihova igra.

Sodne funkcije so poverjene možu, ki nam že njegovo ime jamči, da bo tekma potekla tako, kot se pravemu sportniku podobno. Sodbi bo namreč glavni tajnik Združenja industrijcev g. ing. Milan Suklje, ki o njem vsi vemo, da zavzame tam, kjer si nasprotujeta dve stališči, vedno svoje posebno tretje. Objektivnost je torej jamčena.

O hrabrosti svojih src so novinarji že dosti oznanjali svetu in se ponašali, šele danes je pa naša javnost spoznala tudi dobroto in mehko srce naših oficirjev in novinarjev. Stotine in stotine otrok gladuje v trbovjskih revirjih in slabotne lučke njih bednega življenja hrepeneče trepetajo po zdravju in solncu. Komu se ne bi iz srce smilile te nedolžne žrtve sedanjih časov, ki zamaš stazejo slabotne svoje ročice po nedosegljivem vsakdanjem kruhu. Smeh bo jutri zvečer odmeval po igrišču »Ilirije« — tam doli okrog Zagorja, Trbovelj in Hrastnika pa teko solze materam, ker ne morejo potolažiti svoje dece niti s skorjo kruha. Kakor čudodelniki so častniki in častnikarji sklenili ta smeh in to veselje izpremeniti v radost otrok. Vso javnost prosijo, naj jim pomaga pri tem delu s svojo največjo udeležbo, saj gotovo med nami ni nikogar, ki bi imel tako trdo srce, da bi ga ne ganile solze malih siromakov. Naš smeh naj razvedri tudi obupana srca ubogih mater in prinese nekaj lepših solnčnih dni nedolžnim revčkom ob mrtvih premogokopih. Vsi dohodki vse te tekme so namenjeni njim!

Vstopnice za tekmo novinarjev in častnikov se dobe v predprodaji v kavarni Evropi in v trafiki Sever v Selenburgovi ulici in v Narodni knjižnici, Stritarjeva ulica. Cena vstopnic je: stojišče za dijake (proti legitimaciji) in voljake 5 Din, navadna stojišča 10 Din, sedeži na tribuni 20 Din, ložni sedeži 30 Din. Hitite, da ne ostanete brez vstopnic!

Zadnje vesti

Iz odbora za negiranje sodnikov (službeno). Za jutrišnjo tekmo med novinarji in častniki se določijo za sodnika glavni tajnik Združenja industrijcev g. inž. Suklje. Sodelujoči moštvi morata postaviti vsako po dva starejša stranska sodnika, ki naj se javita pred tekmo glavnemu sodniku.

Beležnica

Koledar.

Danes: Četrtek 6. julija katoličani: Izaja, Domogoj, pravoslavni 23. junija. Današnje prireditve. Kino Matice: Pesem noči. Kino Ideal: Zaprt. Kino Šiška: Črni buzar ob 20.30. Dežurne lekarnе. Danes: Sušnik, Mariljn trg 6 in Kuralt, Gosposvetska cesta 10.

Izpod sita

in rešeta

Ena zbudna rez bu spet u Lublan na animu velikimu trauniku, kir športni klub Iliria svoje telefnu gibeine vershi. U petik svezher, ko bu tema ratala, fe bodo vifoku gor u lufftu zhistu fame ene fvetle velike luzhi pershgale nat tem traunikam inu bodo ftrashno fvetloto od febe dalele. Dol oftpud pot temi luzhmi pa bodo eni moshki prou zhudnu oblezheni s savihanimi rukavi ena velika kugla, ki bu ts ledra fkupei sashita inu u katiri bu lufft noter fprehan, s nugami edin u ta drugisa fuvali. Tu bu ena igra, ki fe shogoberz imenuie. Inu zhe edin ot teh igrauzu nerodn ie, inu mu bu ta kugla noter u nof sletela, fe ta igra tudi lahku nofoberz imenuie. Sa tu shplaine fta dva fourashnika potrebna inu bu satu ta traunik u dva glihna tala rastalan. U animu talu bodo gopudi ofziri, 11 po shtevilu ot ufeh lublanskih regimentou ta narbulshi ven isbrani inu u ta drugimu talu bodo pa tifti gopudi, tudi 11 po shtevilu, ki u zatfinge noter pisheio, na fourashnika zhakali. U ufakimu talu bu na konzu u eni veliki mreshi na shtiri ogle en igrauz, ki bu mtrkati morau, de ta kugla na bu u ta mresha noter sletela. Zhe ta kugla enimu ali ta drugimu fourashniku noter sleti, fe tu gol imenute.

Pravio, de bodo tifti, ki u zatfinge noter pisheio, eniga mahniga moshizhka u ti mreshi sa pomuzh imeli, ki bu s eno mizhkeno mreshio ftrashnu okul febe mahou inu ta kugla f tem vetram ot febe odginoiu, de na bu gol u ta veliki mreshi. U ta drugimu talu bodo u mreshi en kanon ali shtuk noter imeli, de bu kugla prezi ftran ferzhala, zhe bi noter tla sleteti.

Eni fourashniki, ki im ie ime Ghandi perdanu, bodo u belih oblazhtilih po tem trauniku kuker eni ftrahovi okul letali inu velik veter inu smeshnavo delati. Tem Ghandiem fe bodo famo glave inu douge, kofmate noge ts teh oblazhl ven vidile inu bodo ta kugla f temi nogami gor u oblake ftrashnu fuvali. Inu predin bu ta kugla dol ie oblakou nasai padla, bodo ufi igrauzi pir inu vinu (svizhk) k febi lemali inu klobafe shvezhili sa muzh inu nadalvatne.

Tudi an plet, ki fe mu koto pravi, k tel igri fraven fpada, tnu ga bodo ti igrauzi ufi skupel pletali tnu fe sa roke der-shali.

Pravio, de bu zela Lublana u petik na tem trauniku fkupei abrana, kir bodo fourashniki vef zhifti dobizhik, ki bu f to shtibro sa noterperftot k temu shplainu fkupei abrau, sa te uboge otrozhizhke ponuzali.

Rihtar, ki bu ta igra pravizhnu fodu, bu ene velike shpegle na nofu nofu.

Težka nesreča v planinah?

Kamnik, 6. julija.

Z bliskovito naglico so se smočili jele po Kamniku razširjati vesti, da sta se pripetili v Kamniških planinah dve težki nesreči, katerih žrtvi sta postala dva ljubljanska turista. Prva nesreča se je pripetila na poti na Koroško. 30 letni turist Viktor Puc iz Ljubljane se je v nedeljo popoldne napotil iz Bistrice čez Koroško na Kravace. Na poti je zdrknil po plazju gruča in obležal na dnu. Po srečnem naključju ni zadobil telesnih poškodb, nezdgo je pa tako silno vplivala na njegove živce, da se je le s težavo privlekel v leseno stajo na Koroško. Tu je ostal od nedelje vse do srede zvečer popolnoma sam, brez vsake pomoči in jedi. Vsega onemoglega je slučajno našel neki delavec, ki se je takoj vrnil v Kamnik in obvestil tajništvo SPD, ki je nemudoma poslalo k ponesrečencu zdravniško pomoč. Davi ob 3. jutraj so ga prenesli v dolino. Pričakovati je, da si bo kmalu opomogel.

Pod Konjem se je pripetila druga nesreča, o kateri pa se ne ve nič točnega in se o nji samo domneva. Sinoči so štirje ljubljanski plezalci naskočili 800 m visoko Arsenikovo steno na Konju, ki jo dozdaj še ni nihče preplezal. Trije plezalci so srečno prispeli do vrha stene, četrtega pa ni bilo. Zaman so ga čakali, končno so pa začeli domnevati, da se je četrti tovariš med plezanjem ponesrečil. Iskali so ga ves dan, obvestili so tudi koče, vendar zaman. Močno utrujeni so se vrnili v Kamnik, od koder je odšlo več plezalkov in turistov iskat ponesrečenega turistu. Do trenutka, ko to poročamo, ponesrečenca še niso našli, vse pa kaže, da se je zgodila težja nesreča.

Pristopajte k Vodnikovim družbi

A. D. Parny:

Dve siroti

Roman

112

— Mrcina!... To ni dovolj krepko!... Če pomislimo, da sem hotel gospoda zapustiti...

— Ti? — In da sem prosil gospodovega strica, da je nadaljeval sluga, — gospoda grofa, da bi me vzel nazaj od gospoda...

Vitez je mislil, da se je revežu zmešalo. Namignil mu je, naj odide.

Toda prav tako bi bil lahko začel udrihati po njem, pa bi ne bil spravi iz njega, kaj hoče. Picard je godel svojo naprej odgovarjajoč na isto misel, ki mu je rojila po glavi od trenutka, ko je bil presenečen vitez v ljubavnem pogovoru. In nadaljeval je:

— Ko sem pa zvedel, da je gospod vitez izpremenil svoje nazore...

— Nazore?... Kaj pomeni to?

— In navade... je nadaljeval sluga, ne da bi se dal motiti... da je postal gospod vitez zopet, končno, enkrat za vselej, popolnoma...

Roger ni razumel tega žlobudranja. — Kaj pa hočeš reči, tepec?... je vprašal.

Toda čudaški sluga je od veselja kar poskočil, ko je zaslišal novo psovko.

— Tepec!... je vzkliknil. ...To je imenitno, ah, to je sijajno!... Vse pride na vrsto. Še malo, pa pridejo brce, kakor so prišle psovke... Še malo, samo še malo.

Dočim je prismojen sluga mislil, da bo še tepen, so rojile vitezmu po glavi čisto drugačne misli. Zdaj je hotel prisilit Picarda, da priče z barvo na dan.

— Ali mi boš končno povedal, kaj to pomeni?

— To pomeni, — je odgovoril sluga, — da mi je gospod grof v zanimanju za najino ljubavno pustolovščino naročil, naj napnem vse sile, da...

Vitez ga je pahnil od sebe.

— To je podlo, vohunil si za mojim hrbtom...

— Res je, — je pritrdil Picard mirno. In pripomnil je celo priliznjeno:

— Sledil sem gospodu vitezmu prav do vrat te hiše.

Lagal je z užitek, zroč začudeno v zbegani obraz svojega gospoda.

— Kakal sem nekaj časa iz prizanesljivosti, — je nadaljeval. — Ker pa mojega gospoda le ni bilo nazaj, sem stopil v hišo, da bi oprežno vprašal...

— Kaj, ti lopov!

— Ah, da... lopov!... To ni preveč... Gospod vitez, ravnal sem zelo podlo, da sem previdno poizvedoval...

In ker od nadstropja do nadstropja nikogar nisem našel, sem prišel končno še sem... In glej, zdaj sva tu, tu pri lepi mali komornici...

Roger je planil pokonci.

— Pri komornici?... je vzkliknil.

— Da, dragi moj gospod, drznem si izraziti svoje mnenje in zelo bom srečen, če bo izzvalo...

In znova je upognil svoj hrbet, da bi ga gospod lažje udaril.

— Dražestna je! — je nadaljeval. — Dražestna!... dražestna!... In če se lahko gospa primerja s svojo komornico...

Po teh besedah se je Roger razjezil tako, kakor si je vroče želel Picard.

— Dovolj!... Niti besedice več... ali pa...

Picard je napravil junaško kretnjo. Pogumno je nastavljal hrbet in ni se mogel premagati. In z največjim obzalom je dejal:

— Torej ne bo nič s tem... Škoda.

— Dragi Picard, — je dejal Roger strogo, — poslušaj me dobro.

— Saj vas poslušam, gospod vitez, — je odgovoril sluga.

— Vrne se h gospodu grofu.

— Jaz da bi se vrnil? — je vzkliknil sluga presenečeno.

— In povedi mu, da si mi sledil korak za korakom...

— Bože moj... kaj bo?...

— Povej mu, da si me našel pri nji, ki jo ljubim.

— To se pravi, pri njeni komornici, — je pripomnil sluga plaho.

— Pri nji! — je pomnil vitez odločno.

Sluga je bil tako presenečen, da mu je kar sapo zaprlo.

— Kaj? Pri nji?... je vprašal.

In ozrl se je po skromno opremljeni sobi.

— Tu stanuje gospodova izvoljenka?

Roger je skomignil z rameni in nadaljeval v vedno večje presenečenje svojega sluge:

— In omeni še, da nikoli ne bom ljubil druge, da bo to dekle moja žena. Si razumel?

Picardovo presenečenje je bilo nepopisno. Zdelo se mu je, da je pohištvo zaplesalo okrog njega. Naslonil se je na vrata, da bi ne padel.

— Kaj? — je zajekal čez nekaj časa...

— ...Izvolite? Oprostite, gospod vitez... kakšno dekle... prosim...

— Eh, tristo vragov! — je zaklel Roger nestrpno, — tista, ki je bila prav kar tu...

— Ta?

— Ta, ki se ti je zdela tako lepa.

— Mala komornica?

— Capin grdi! — je vzkliknil vitez in planil na predrznega slugo.

Picard se je zopet ves srečen nasmešnil. Takoj je nastavljal hrbet, rekoč:

— No, no... kar po njem.

Toda Roger ga je prijel krepko za rame in ga prisilil, da se je vzravnil.

Potem mu je pokazal vrata, ki so se baš odpirala.

— Niti besedice več! — je zašenečal. — Molči!... Ona prihaja!

— ...

Bila je res Henrika, ki se je vračala, toda Henrika vsa objokana in obupana. In še predno si je vitez z Vaudrey opomogel od silnega presenečenja, se je dekle sesedlo na stol in bridko zaplakalo. In med krčevitim ihtenjem je zaslišal Roger pretrgane besede:

Največje pokopališče sveta

Veliki kitajski zid ni samo največja stavba, temveč tudi največje pokopališče

Poleg egiptskih piramid je kitajski zid pač največja stavba na svetu. Dolg je skoro 4000 km, visok 6—9 m, širok v temeljih 7,5 m, tako da lahko po njem jezdi skupaj pet jezdecev; zid je namreč lepo tlakovan deloma z opeko, deloma pa s kamenitimi ploščami, ki jih drži skupaj izborna malta. Ta hodnik je zavarovan s posebnim zidom, ki so v njem strelne line. Njegov temelj je iz najboljšega granita, na katerem stoji zid iz opeke, med njim je pa gлина in pesek. Ko je leta 1790 posetila kitajski zid misija lorda Macartneya, so bili Angleži mnenja, da je bilo treba za kitajski zid več opeke in kamena, nego za vse stavbe, kar jih je bilo takrat na otokih Velike Britanije. Nekdo drugi je pa izračunal, da bi se dal zgraditi iz opeke, kamena in nasipov velikega kitajskega zidu zid okrog zemlje na ekvatorju, torej dolg 40.000 km, ki bi bil visok 2,40 m, širok pa 90 cm. Inženjerji, ki so proučevali kitajski zid pri Nankovu, so bili mnenja, da bi znašali zid stroški za napravo tako orjaškega zidu nad 400 milijard funtov sterlingov.

To grandiozno gradbeno delo je začel v letih 220 do 200 pred Kristusom ustanovitelj dinastije Čin, ko se mu je bilo posrečilo ujediniti vse fevdalne države stare Kitajske v sedanjo Kitajsko, ki je v njenem imenu izraženo tudi ime njenega ustanovitelja. Pri-

šel je na misel zavarovati svojo deželo pred severnimi barbari z ogromnim zidom, ki naj bi pa služil tudi drugim namenom. Po starem prorokovanju je namreč pretila Kitajski največja nevarnost od severa. Njegovo veliko politično delo je pa naletelo na hud odpor, ki ga je hotel zlomiti s tem, da bi zaposlil velike množice ljudstva s pri-silnim delom. Vojni ujetniki, zločinci iz cesarskih ječ, nepošteni uradniki in nelojalni dostojanstveniki so bili med delavci in čeprav večina ni bila vajena tako trdega dela, so množice kitajskega ljudstva z največjo težavo in naporom v 20 letih tako temeljito opravile svoje delo, da je svet kar strmel.

Če se da približno ugotoviti čas, kdaj so kitajski zid gradili, se pa nikakor ne da točno ugotoviti, koliko ljudi je bilo pri tem zaposlenih. Nekateri zgodovinarji menijo, da je gradilo kitajski zid nad en milijon ljudi, drugi pravijo, da so delali od vsake 10 mož trije, tradicije pa izpričujejo, da je bilo zaposlenih 60% vsega moškega prebivalstva Kitajske. Ker se je mudilo, so kruti pazniki neusmiljeno priganjali delavce. Mnogi so seveda omagali, napori, pomanjkanje in boleznijo v množicah kosile žrtve, ki so jih pa pokopavali v temelje orjaškega zidu. Tako so sezidali v kitajski zid toliko delavcev, da lahko govorimo o največjem pokopališču sveta.

Tu felix Austria nube

Dunajski magistrat je iznajdljiv pa tudi praktičen, ker daje diplome tam, kjer so najbolj zaslužene, pa morda tudi najbolj potrebne. Vsem Dunajčanom, ki mu sporoče, da so proslavili 50 ali 60 letnico zakonske zveze, da umetniško izdelane diplome v zlatem okviru in lepi šatuli s sliko mestnega magistrata, a poleg tega najdejo zakonci z zlato poroko v nji 50 šilingov, z demantno pa 100 šilingov. To je hvala vredno pospeševanje sloge in harmonije v zakonu, je pa tudi izven dvoma, da zakonca, ki sta preživela skupaj 50 ali 60 let, diplomu pošteno zaslužita.

Lani se je priglasilo 320 parov z zlato in 16 z demantno poroko. Na vsak par, ki je dobil od mesta še bogate darove, je odpadlo povprečno 6 otrok, skupaj torej 1971, od katerih jih živi še 1026, a ti imajo skupaj 1202 otroka. Samo 25 parov je bilo brez otrok. Rekord sta dosegla zakonca, ki sta na proslavi zlate poroke pogostila 21 hčera in sinov. Od teh 336 mož, ki so pokazali vse hvale vredno potrpežljivost in žilavost, jih je 58 še tako čilnih, da opravljajo svoja vsakdanja dela. Dobra tretjina vseh jubilarntov je morala trdo delati. Kar se tiče starosti, je prekorajčilo 80. leto 56 mož in 19 žen. Letos so prijave zakonskih maturantov prekosile rekord lanskega leta, kajti do 15. maja je moral dunajski magistrat podeliti že 139 zlatih in 15 de-

mantnih diplom. Znani rek: Tu felix Austria nube, torej še vedno drži.

Grozen umor

V madžarski vasi Iszaku blizu Kečkemet je 26 letni mesarski pomočnik Josip Pinter na grozovit način umoril 13 letno hčerko premožnega kmeta Todna. Dekličini starši so se mudili na svojem drugem posestvu v okolici in ta čas je morilec zlezal na podstrežje njihove hiše, od koder je prišel v shrambo in končno v sobe. Ko je bil že pripravljen vse naropane dragocenosti, da bi jih odnesel, in ko je v sobi baš prigrizoval, je slučajno vstopila gospodinja hčerka in zasačila vlomilca. Pinter je vlomil v hišo s sklepom umoriti vsakega, ki bi mu zastavil pot.

Tako je planil na prestrašeno deklco, jo zgrabil za noge in udaril s tako silo ob zid, da ji je zdrobil lobanjo. Že mrtvo je zabodel z nožem v vrat, končno ji je pa odrezal glavo. Zločin so orožniki kmalu odkrili in izsledili tudi pobesnelega morilca. Oblasti domnevali, da je ropar svojo žrtev pred umorom tudi posilil. V preiskovalnem zaporu ne kaže Pinter nobenih znakov kesanja, temveč se vede zelo izzivajoče.

Obiščite letovišča na našem morju!

Mary Pickfordova se loči

Konec razburljivega hollywoodskega romana Mary Pickfordove in Douglasa Fairbanksa je v nedeljo definitivno potrdila sama Pickfordova, ko je izjavila, da je njuna razkošna in idilična vila »Pickfair« v Hollywoodu na prodaj. Prodajo krasne vile in velikega vrta okrog nje so smatrali v Hollywoodu za prvi vidni znak bližajoče se ločitve zakona najpopularnejših zakoncev filmskega mesta. Prijatelji obeh trdijo, da sta si on in ona na vse načine prizadevala preprečiti ločitev zakona.

Vsa potrta in solznih oči je Mary Pickfordova v nedeljo potrdila vesti o ločitvi in o tem, da dan ločitve ni več daleč, čeprav so njeni prijatelji trdili, da Pickfordova ni ničesar ukrenila, da bi ločitev dosegla. »Res je, da je vila na prodaj in da mislija v Douglasom na ločitev,« je dejala Pickfordova. »Vzrok najine ločitve je disharmonija značajev, več vam pa ne morem povedati.«

Thornton in Macdonald se vračata

Angleška inženjerja Thornton in Macdonald, ki sta bila pred moskovskim sodiščem obsojena in bi morala odsedeti kazen v Moskvi, sta že izpuščena in v ponedeljek opoldne sta prispela na poti v domovino na rusko-poljsko obmejno postajo Stolpce. Spremljal ju je angleški konzul v Moskvi Rapp. Mnogo novinarjev je prispelo s posebnimi letali iz Londona in Berlina v Stolpce k sprejemu angleških inženjerjev v nadi, da bodo zvedeli kaj podrobnosti o njuni usodi. Thornton in Macdonald sta bila pa zelo rezervirana in sta samo izjavila, da sta bila zaprta v skupni celici, kjer sta dobivala zelo skromno hrano.

Obenem sta izjavila, da bosta o svojem bivanju v ječi obširneje poročala šele po pogovoru z ravnateljem družbe Metro Vickers v Londonu. Macdonald je bil zelo nervozen, Thornton pa nasprotno zelo miren. Njune priljuge pri prehodu čez rusko-poljsko mejo niso pregledali. Angleški konzul se je vrnil nazaj v Moskvo.

Iz Trebnjega

— Nov grob. Nenadoma je umrl Jakopič Jože, posestnik na Račjem selu pri Trebnjem; zadela ga je možganska kap. Naj v miru počiva, žalujčim naše sožalje.

— Umrl v drugem četrtletju. Po poročilu občine so umrli v drugem četrtletju letošnjega leta: Erste Marija, 65 let, Dobrnič; Opara Marjeta, 84 let, Grm; Jerič Cilka, 1 leto, Jerze; Novak Franc, 46 let, Račjeselo; Kastelic Ana, 57 let, Praproče; Novak Ana, 35 let, Račjeselo; Sigmund Katarina, 66 let, Stari trg; Marin Janez, 5 mesecev, Hudeje. Vseh smrtnih slučajev je bilo 8 in je pri treh vzrok smrti jetnika, pri treh pljučnica, en slučaj črevesnega raka in en slučaj kapi.

— Ukinitve zapore. Ker je ostal kuge osušen dvorec Čelik Neže iz Medvedjega sela zdrav, je ukinitve zapora tega dvorca.

— Letni sejem. V četrtek 13. t. m. bo običajni letni kramarski in živinski sejem. Novo živinsko sejmšče je sedaj za hišo g. Josipa Pavlina nasproti Pavlinove kovačnice.

ZAHVALA

Vam, ki ste nam lajšali s sočutjem najtežje trenutke, vam, ki ste poslali vence na grob in spremili na njivo večnega miru našega nepozabnega pokojnika

dr. MAKSA PIRCA

odvetnika v Ljubljani,

se najpristroneje zahvalujemo.

V Ljubljani, dne 6. julija 1933.

Žalujči pokojnikovim svojci.

TARZAN II. DEL

JE IZSEL

KNJIGO BOMO RAZPOŠILJALI NAROČNIKOM

TAKOJ, ČE BODO IZNOS DIN 20.— IN 3 DIN

POŠTNE PRISTOJBINE POSLALI OB ENEM

Z NAROČILOM. NAROČILA NASLAVLJAJTE

NA UPRAVNIŠTVO »JUTRA«, LJUBLJANA,

KNAFLJEVA ULICA 5.

JE IZSEL

Večja množina

makulaturnega papirja

naprodaj po zelo ugodni ceni

Naslov pove uprava Slovenskega Naroda

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakko! — Na vprašanja brez znakke ne odgovarjamo. Najmanjši oglas Din 5.—

STANOVANJA

STANOVANJE 3 sob in pritlikin ugodno takoj oddam. Valentin Vodnikova 15. Zelena jama. 2897

DVOSOBNO

STANOVANJE lepo, kompletno, z verando itd., oddam 1. avgusta na Vodnikovi cesti 12 pri stari šišenski cerkvi. Vprašati pri »Christof« tam ali Domobranska cesta 15. 2891

SLUŽBE

DEKLICA 14—17 let, za fototrgovino in delavnico, ki ima stanovanje in hrano doma, se sprejme. Foto-tehnika, Prešernova 9. 2895

FOTOPOMOČNIKA (CO) dobrega kopista, posebno za amat. dela, sprejememo v stalno službo. Ponudbe na upravo »SI. Naroda« pod »Dober kopist«

KMETSKO DEKLE skromno, marljivo in pošteno, staro 21 let, vajeno vsakega dela, išče primerno službo v mestu. Srebotnik Terezija, Orlavas, pošta Braslovce. 2889

GOSPODIČNA ali GOSPA strojne pletilke imajo prednost, zmnožne 5 do 10 tisoč Din kavicje, dobe takoj mesto v specialnem podjetju za nogavice, poleg strojnega pletilstva. Pismene ponudbe pod »Trajna zaposlitev« na upravo tega lista. 2884

ZA ORODJARNO

iščemo prvovrstnega mojstra. Biti mora verziran v izdelovanju šablona, kontrolnikov, frezjerjev, zapiric (Reiber) in sličnega orodja. Samo osebe z večletno prakso pridejo v poštev. Tovarna orožja in municije, Užice. 2892

KUPIM

VINSKE SODE dobro ohranjene, od 100 do 250 litrov kupi Fr. Prijatelj, Tržišče. 2890

VENECIJANSKI

JARMENIK kompleten, lesen ali železen, v dobrem stanju, kupimo. Ponudbe poslati na Josip Braun, parna pilarna, Gomirje (savska banovina). 2838

PRODAJI

MIZA in OGLEDALO naprodaj. Gradišče 14 (pritličje). 2900

ČREŠNJE

razpošilja brzovozno v zabojih po cca. 20 kg Btto-Ntto, po Din 3 kg franko Velenje povzetno. Anton Čok, Velenje — št. IIj. 2867

VSA EVROPA

rabi FLOR voščilo za parkete in linoleum (Flor parket metle, politura, rokavice. Mosca-lus čudovito jajce proti moljem. Zahtevajte pri Vašem trgovcu. Jelodvor, Ljubljana, Gospodsvet-ska cesta 8. 50-L

AVTOMOBIL STEYER

štirisedežen, z električno razsvetljavo, dobro ohranjen, nujno naprodaj za 18.000 Din. Pojasnila daje Trampuš, Crnuče. 2882

Vašemu okusu ustrezajočih

tkanin si želite. V ložbi kakovosti in po nizki ceni. Vse to dobite pri:

A. Zlender, Mestni trg 22

RAZNO

»DRAVA«

zavarovalnica Maribor, zavaruje osebe do 80 let starosti, do to, gospodarsko osamosvojitve, koleasa. Zahtevajte prospekte; Sprejemamo zastopnike! 2894

PRED ODDAJO ALI NAKUPOM

najfinjšega ali navadno izdelane pohlštva z garancijo blagovolite se oglašiti pri mizarstvu ALBERT CERNE, Zg. šiška, pri remizi. 42-L

Modna konfekcija

Najboljši nakup A. PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14. 11/T

IVAN MARTINO

Poljanska cesta 20 priporoča cenjenim naročnikom svojo slikarsko — dekoracijsko obrt. Delo ceneno — solidno — konkurenčno. Telefon 2044. 2829

TRGOVINO

dobro idočo, s trafiko, inventarjem in skladiščem takoj poci oddam v najem na Dravskem polju. — Zraven se lahko vzame tudi posestvo s 5—6 orali zemlje. Naslov: Berlinger, Vurberg pri Ptuj. 2881

Vse je prizadela kriza

Zato smo pri nakupu previdni. Kupujemo le tam, kjer je cenejši in boljše. Pri staroznani manufakturni trgovini

R. MIKLAUC

Ljubljana

poleg škofije. Dobro in poceni je vedno geslo te že čez 60 let stare trdnje.

Naznanilo!

S tem cenj. občinstvu vlijudno naznanjam, da otvorim z dnem

9. julija t. l.

letno kopališče na Jesenicah.

Za obilen obisk se priporoča ANDREJ CUFER, JESENICE.